

**UCHWAŁA NR XLII/306/2023
RADY MIEJSKIEJ W POGORZELI**

z dnia 31 sierpnia 2023 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej
dla Gminy Pogorzela na lata 2023- 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pogorzela na lata 2023- 2026 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

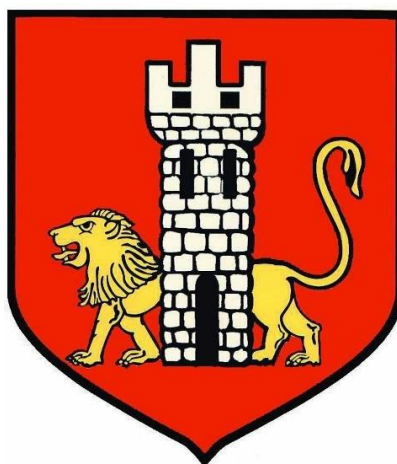
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pogorzeli.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Pogorzeli

Daria Wyzuj

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy Domowej
oraz Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej dla Gminy Pogorzela
na lata 2023 – 2026**

Spis treści

Rozdział I. Podstawy prawne do opracowania i realizacji Programu.....	3
Rozdział II. Przemoc domowa w świetle prawa.....	4
2.1. Nowa definicja przemocy	4
2.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	5
2.3. Działalność grup diagnostyczno-pomocowych	6
2.4. Konsekwencje dla osób stosujących przemoc domową	7
Rozdział III. Charakterystyka przemocy	8
3.1. Rodzaje przemocy	8
3.2. Cykle przemocy	9
3.3. Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy domowej	10
3.4. Skutki przemocy domowej oraz cyberprzemocy	10
Rozdział IV. Analiza przemocy w świetle źródeł zastanych w Gminie Pogorzela	12
4.1. Dane demograficzne Gminy Pogorzela	12
4.2. Policja	12
4.3. Zespół Interdyscyplinarny.....	14
4.4. Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego Przeciw Przemocy w Rodzinie.....	15
Rozdział V. Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Pogorzela – wyniki badań.....	16
5.1. Dorośli mieszkańcy – wyniki badań.....	17
5.2. Uczniowie – wyniki badań	24
5.3. Podsumowanie badań	29
Rozdział VI. Analiza SWOT	33
Rozdział VII. Adresaci Programu.....	36
Rozdział VIII. Realizatorzy Programu	36
Rozdział IX. Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pogorzela	37
Rozdział X. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.....	42
Rozdział XI. Finansowanie Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej	43
Rozdział XII. Lista rysunków	43
Rozdział XII. Lista tabel.....	44

Rozdział I.

Podstawy prawne do opracowania i realizacji Programu

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 2009 nr 114 poz. 946 ze zmianą);
- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 535);
- Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 289);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2023 poz. 901);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022 poz. 447);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2023 poz. 165);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 40);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2023 poz. 172);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. 2023 poz. 571);
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. 2023 poz. 171);
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1359);
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1375);

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pogorzela na lata 2023-2026 wpisuje się w cele i kierunki działań innych dokumentów strategicznych.

Rozdział II.

Przemoc domowa w świetle prawa

2.1. Nowa definicja przemocy

Zjawisko przemocy jest problemem złożonym i ma wiele definicji. Zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zostały wprowadzone nowe definicje rozszerzające obszar przeciwdziałania przemocy. Przez pojęcie:

- 1) „Przemoc domowa” rozumie się jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
 - a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia
 - b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną
 - c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę
 - d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej
 - e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
- 2) Osobie doznającej przemocy domowej – należy przez to rozumieć:
 - a) małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
 - c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
 - d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
 - f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,

- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego
 - wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- 3) osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2;
- 4) świadku przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.”

Przemoc może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, ale bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Przemoc domowa przyczynia się do dezorganizacji funkcjonowania rodziny, łamania norm moralnych, prawnych, tragicznych skutków psychologicznych oraz w skrajnych przypadkach do poważnych uszkodzeń ciała bądź zabójstw. Przemoc ze strony najbliższych osób jest doświadczeniem traumatycznym, upokarzającym, wywołującym cierpienie, rodzajem nienawiści i pragnienie odwetu, okaleczającym psychikę.

2.2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

<Art. 9b. 1. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3–5, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;*
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;*
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;*
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;*
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;*

- 6) *powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;*
 - 7) *monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;*
 - 8) *przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;*
 - 9) *kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;*
 - 10) *składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).*
3. *Zespół interdyscyplinarny przed złożeniem zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10, może wystąpić do właściwego starosty o przesłanie informacji dotyczącej wypełniania przez osobę stosującą przemoc domową obowiązków zawartych w art. 4 ust. 6.*
4. *Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w ust. 8 pkt 5 i 6, są dla zespołu interdyscyplinarnego wiążące.*

2.3. Działalność grup diagnostyczno-pomocowych

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) *dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;*
- 2) *realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;*
- 3) *zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;*
- 4) *realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;*
- 5) *występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;*

- 6) *występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;*
- 7) *monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;*
- 8) *zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;*
- 9) *dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:*
 - a) *uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,*
 - b) *wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;*
- 10) *informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.*

2.4. Konsekwencje dla osób stosujących przemoc domową

Zatwierdzono kary dla osób stosujących przemoc domową i mogą to być:

- ▶ kary grzywny,
- ▶ kary ograniczenia wolności,
- ▶ kary pozbawienia wolności.

Zaproponowano także środki karne, takie jak:

- ▶ nakaz opuszczenia lokalu, który jest zajmowany wspólnie z osobą pokrzywdzoną,
- ▶ wykonywanie ciężącego na sprawcy obowiązku łóżenia na utrzymaniu innej osoby,
- ▶ zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach.

Sąd ma również możliwość orzec zakazy i obowiązki, takie jak:

- ▶ obowiązek powstrzymywania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających,

- ▶ wykonywanie ciężącego na sprawcy obowiązku łóżenia na utrzymaniu innej osoby,

zakaz przebywania,

- ▶ obowiązek powstrzymywania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających,

- ▶ obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego,

- ▶ obowiązek poddania się leczeniu (np.: odwykowemu),

- ▶ obowiązek uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych,

- ▶ zakaz zbliżania się do wskazanych osób (z określeniem odległości, jaką skazany zobowiązany jest zachować),
- ▶ zakaz kontaktowania się ze wskazanymi osobami,
- ▶ dozór kuratora.

Rozdział III.

Charakterystyka przemocy

3.1. Rodzaje przemocy

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie „Ofierze” bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia;
2. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne;
3. **Przemoc seksualna** – to różne zachowania, w tym: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do prostytucji, krytykowanie zachowań seksualnych;
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie, to także zaciąganie kredytów czy zmuszanie do ich zaciągania wbrew woli partnera;
5. **Zaniedbanie** – to ciągłe niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci.
6. **Cyberprzemoc** – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie.

Osoby dotknięte przemocą domową często doświadczają kilku form jednocześnie. Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje. Może prowadzić nie tylko do uszkodzeń ciała, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie w jaki osoba doznająca przemocy postrzega samą siebie, „sprawcę” oraz innych ludzi.

3.2. Cykle przemocy

Przemoc rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały, cykliczny. Można więc wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i *specyfikę* tego problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

- 1. Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
- 2. Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
- 3. Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przepraszają często towarzyszą łyzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”.

Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od lat 2 do 12.

3.3. Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy domowej

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Jest to wynik funkcjonujących stereotypów, które obejmują różnorodne obszary codziennego życia. Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia są często przekonaniami charakterystycznymi dla całego środowiska.

Z punktu widzenia problemu przemocy domowej, za najważniejsze i najgroźniejsze uważa się stereotypy:

- ▶ usprawiedliwiający przemoc,
- ▶ przenoszące odpowiedzialność za przemoc na osobę, która jej doznaje,
- ▶ przekonania izolujące osobę doświadczającą przemocy.

3.4. Skutki przemocy domowej oraz cyberprzemocy

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka.

Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- ▶ objawy fizyczne (m.in. obrzęki, otarcia, rany, złamania, oparzenia),
- ▶ objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, zmienność nastrojów, niska samoocena),
- ▶ objawy społeczne (m.in. nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- ▶ objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiatryczne).

Z powodu wielu przykrych doświadczeń cierpią nie tylko osoby, które tej przemocy doznają, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, to są najczęściej dzieci. Dzieci krzywdzone charakteryzują się zaburzeniem zachowania związanymi z trudnościami kontrolowania emocji i rozpoznawania sytuacji społecznych oraz obniżeniem poziomu empatii. Przemoc, zwłaszcza w rodzinie, burzy porządek moralny. Zmierza do ukształtowania takiego obrazu świata, wzoru przekonań i sądów, w którym wpisana jest ona jako norma. Dziecko wytwarza w sobie przekonanie, że wzajemne relacje polegają na oddziaływaniu na siebie

„sprawcy” i „ofiary”. Brutalne wzorce osobowe utrwalają się tak, iż młody człowiek nie ma oporów przed biciem i maltretowaniem słabszych i młodszych kolegów, czym rekompensuje sobie doznane krzywdy. Maltretowanie dzieci zaburza ich rozwój poznawczy i społeczny, co objawia się trudnościami w nawiązywaniu kontaktów interdyscyplinarnych, ograniczając tym samym możliwość wyrównania doznawanego braku więzi emocjonalnych. Poszkodowane dzieci z reguły są nieufne, nastawione do otoczenia wrogo, pełne negatywizmu, słabo reaktywne, często przyjmują postawę biernego oporu.

W sytuacjach interpersonalnych dzieci te ujawniają mniejszą ekspresyjność emocjonalną, zachowują się nieprzystępnie i unikają kontaktów z innymi dziećmi.

„Dzieci doświadczające cyberprzemocy przeżywają bardzo trudne emocje. Mogą czuć się osaczone, osamotnione i bezsilne. Często są przekonane, że nic nie da się zrobić z sytuacją, w której się znalazły. Obawiają się, że kompromitujące materiały mogą dotrzeć do bardzo dużej grupy osób, przez co przeżywają poniżenie, upokorzenie, lęk, rozpacz, smutek. Niekiedy mogą wstydzić się i mieć poczucie winy, że nie potrafiły same sobie poradzić. Wiele z nich mówi, że chciałoby „cofnąć czas”.

Długie pozostawanie w sytuacji przemocy wpływa na sposób myślenia o sobie i innych, na relacje z otoczeniem. Osoby doznające przemocy częściej niż ich rówieśnicy doświadczają problemów w kontaktach z innymi ludźmi, mają zaniżone poczucie własnej wartości, zaczynają mieć kłopoty z nauką, pojawiają się u nich problemy psychologiczne, a także zdrowotne – bóle głowy, brzucha, problemy ze snem, itp. W skrajnych przypadkach u prześladowanych dzieci mogą pojawić się myśli oraz próby samobójcze. Skutki doświadczania cyberprzemocy zostają z dziećmi na długo. Badania losów dzieci i ich drogi życiowej wskazują, że nawet w dorosłym życiu, długo po opuszczeniu szkoły, ofiary przemocy nadal zmagają się z problemami psychosomatycznymi, depresją, lękiem, obniżonym poczuciem wartości.¹”

¹ A. Borkowska, „Cyberprzemoc Włącz Blokadę Na Nękanie – poradnik dla rodziców”, NASK Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2020, s. 15-16.

Rozdział IV.

Analiza przemocy w świetle źródeł zastanych w Gminie Pogorzela

4.1. Dane demograficzne Gminy Pogorzela

Gmina Pogorzela to gmina miejsko-wiejska. Należy do województwa wielkopolskiego, powiatu gostyńskiego. Gmina stanowi 11,9% powierzchni powiatu. Siedzibą gminy jest miasto Pogorzela.

Gmina Pogorzela ma 4 691 mieszkańców, z czego 49,8% stanowią kobiety, a 50,2% mężczyźni. W latach 2002-2022 liczba mieszkańców zmalała o 9,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,5 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Gmina Pogorzela ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -17. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,59 na 1000 mieszkańców Gminy Pogorzela. W 2021 roku urodziło się 52 dzieci, w tym 46,2% dziewczynek i 53,8% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 429 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,93 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

60,0% mieszkańców Gminy Pogorzela jest w wieku produkcyjnym, 21,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,0% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym².

4.2. Policja

Teren gminy podlega pod **Posterunek Policji w Borku Wlkp.**

Z analizy danych przedstawionych przez Posterunek Policji w Borku Wlkp. wynika, że w latach 2020-2022 r. liczba stwierdzonych faktów przemocy na terenie gminy ulegała wahaniom (5 w 2022 r., 3 w 2021 r. i 6 w 2022 r.).

Liczba osób doświadczonych przemocą w rodzinie, wśród których przeważały kobiety, także wahała się: 5 kobiet w 2020 r. (i 1 mężczyzna), 3 kobiety w 2021 r. oraz w 2022 r. – 4 kobiety i 1 małoletni, a także 1 nieletni. Ustalono, że w analizowanym czasie sprawcami

² https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Pogorzela

przemocy byli odpowiednio: 5, 3 i 5 mężczyzn, w tym 5, 1 i 2 będących pod wpływem alkoholu. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Dane Posterunku Policji dotyczące przemocy w rodzinie na terenie Gminy Pogorzela w latach 2020 – 2022

Dane Posterunku Policji dotyczące przemocy w rodzinie na terenie Gminy Pogorzela w latach 2020 – 2022	2020 r.	2021 r.	2022 r.
liczba stwierdzonych faktów przemocy	5	3	6
liczba zastosowanych procedur „Niebieska Karta” – sporządzonych formularzy	4	3	6
liczba osób doświadczonych przemocą w rodzinie	6	3	6
w tym kobiety	5	3	4
w tym mężczyźni	1	0	0
w tym małoletni do 13 roku życia	0	0	1
w tym nieletni w przedziale 13-18 lat	0	0	1
liczba sprawców przemocy w rodzinie	5	4	6
w tym kobiety	0	1	1
w tym mężczyźni	5	3	5
w tym nieletni	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu	5	1	2
w tym kobiety	0	0	0
w tym mężczyźni	5	1	2
w tym nieletni	0	0	0
liczba dzieci obecnych przy interwencji	2	2	5

Tabela 2 Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych

Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych			
2020 r.			
Znęcanie się na rodziną	1	0	0
Groźby karalne	1	0	0
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylenie się od płacenia alimentów	29	11	10

Inne	20	18	17
2021 r.			
Znęcanie się nad rodziną	1	0	0
Groźby karalne	1	0	0
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylenie się od płacenia alimentów	31	15	12
Inne	16	16	14
2022 r.			
Znęcanie się na rodziną	2	0	0
Groźby karalne	0	0	0
Rozpijanie małoletniego	0	0	0
Uchylenie się od płacenia alimentów	14	5	5
Inne	34	34	30

Tabela 3 Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową 2020 - 2022

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową			
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Psychiczne i fizyczne znęcanie się nad rodziną	1	0	1

4.3. Zespół Interdyscyplinarny

Na mocy zarządzenia Burmistrza nr OK.0151-4/11 z dnia 20.01.2011 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny. W jego skład wchodzi przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli, policji, oświaty, służby zdrowia, organizacji pozarządowych i kuratorskiej służby sądowej.

Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2020-2022 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Pogorzela w latach 2020 – 2022

Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Pogorzela w latach 2020 – 2022	2020 r.	2021 r.	2022 r.
diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie	4	3	7
podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku	4	3	7
inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie	4	3	7
rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym:	2	3	3
inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie	4	3	7

4.4. Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego Przeciw Przemocy w Rodzinie

Tabela 5 Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego Przeciw Przemocy w Rodzinie w latach 2020 – 2022

Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego Przeciw Przemocy w Rodzinie w latach 2020 – 2022	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu	4	6	5
Rodziny z problemem alkoholowym	1	1	1

3.5. Oddziaływania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży

Rok 2020:

- ▶ Warsztaty (online) dla uczniów prowadzone przez terapeutkę z Punktu Konsultacyjnego

- Ilość osób uczestniczących:

→ Uczniów: 410

→ Nauczycieli: 0

→ Rodziców: 0

Rok 2021:

- ▶ Szkolenie dla nauczycieli na temat przemocy rówieśniczej i dla uczniów przemoc w rodzinie

- Ilość osób uczestniczących:

- Uczniów: 214
- Nauczycieli: 30
- Rodziców: 0
- ▶ Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z agresją i przemocą
 - ilość osób uczestniczących: 30
- ▶ Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowywane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych np. kluby dyskusyjne, audycje radiowe itp.
 - ilość osób uczestniczących: 240

Rok 2022:

- ▶ Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Komunikacja oparta na empatii. Porozumienie bez przemocy”
 - Ilość osób uczestniczących:
 - Uczniów: 48
 - Nauczycieli: 0
 - Rodziców: 0
- ▶ Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z agresją i przemocą
 - ilość osób uczestniczących: 63
- ▶ Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowywane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych np. kluby dyskusyjne, audycje radiowe itp.
 - ilość osób uczestniczących: 390

Rozdział V.

Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Pogorzela – wyniki badań

Diagnoza realizowana na zlecenie Urzędu Miejskiego w Pogorzeli w 2020 roku, miała na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących na terenie gminy.

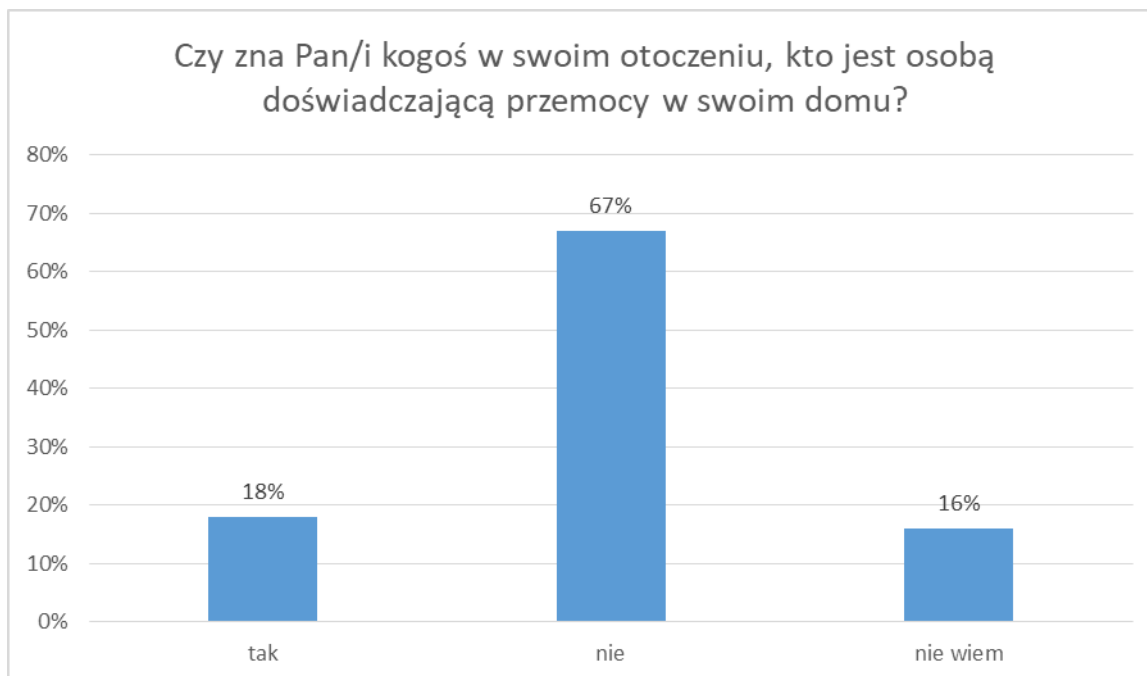
W przypadku badanych uczniów oraz dorosłych mieszkańców zastosowano badanie ankietowe za pomocą techniki **CAWI** (Computer Assisted Web Interviews). Technika ta polega na przeprowadzeniu ankiety, która jest dostępna online. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie. Przed przystąpieniem do ankietowania uczniów, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informację o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

Badania zostały przeprowadzone na przełomie 2020 i 2021 roku i wzięło w nich udział łącznie **222 osoby** (57 dorosłych mieszkańców oraz 152 uczniów, a także 13 sprzedawców napojów alkoholowych).

5.1. Dorośli mieszkańcy – wyniki badań

W pierwszej kolejności ankietowanych zapytano o znajomość w swoim otoczeniu osób doświadczających przemocy domowej. Na znajomość takich osób wskazało 18% badanych, natomiast 16% zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”. 2 na 3 respondentów definitywnie zaprzeczyło, aby znało kogoś w swoim otoczeniu, kto zmaga się z problemem przemocy w swoim domu.

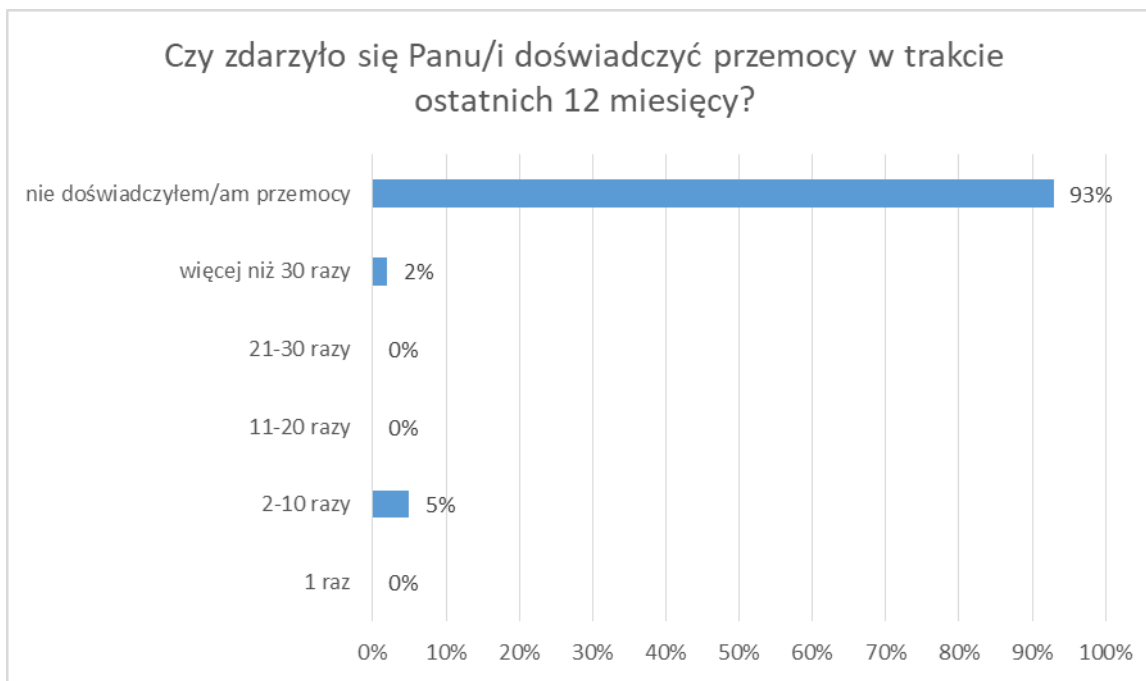
Rysunek 1 Czy zna Pan/Pani kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

Skala problemu przemocy w Gminie Pogorzela zweryfikowana została również poprzez odpowiedzi respondentów na pytanie o to, jak często w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie doświadczyli przemocy. Z zebranych danych wynika, że z przemocą w tym czasie

spotkało się 7% dorosłych mieszkańców gminy. W przypadku 5% ankietowanych sytuacja taka miała miejsce 2-10 razy, natomiast szczególnie niepokojący jest fakt, że 2% odpowiedzi padło na przedział wskazujący na doświadczenie przemocy więcej niż 30 razy.

Rysunek 2 Czy zdarzyło się panu/i doświadczyć przemocy w trakcie ostatnich 12 miesięcy?

Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Wśród najczęściej wskazywanych przez respondentów rodzajów doznawanej przemocy w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie jest przemoc psychiczna oraz mobbing – takie odpowiedzi zaznaczyło po 2 badanych (50%). Rzadziej deklarowaną odpowiedzią okazała się przemoc ekonomiczna, która wystąpiła w przypadku 1 osoby (25%). Pozytywnym wynikiem badania jest fakt, iż mieszkańcy Gminy Pogorzela nie doświadczają przemocy fizycznej, seksualnej i zaniedbania.

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy doświadczyli przemocy – 4 osoby.

Wśród najczęściej wskazywanych przez respondentów rodzajów doznawanej przemocy w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie jest przemoc psychiczna oraz mobbing – takie odpowiedzi zaznaczyło po 2 badanych (50%). Rzadziej deklarowaną odpowiedzią okazała się przemoc ekonomiczna, która wystąpiła w przypadku 1 osoby (25%). Pozytywnym wynikiem badania jest fakt, iż mieszkańcy Gminy Pogorzela nie doświadczają przemocy fizycznej, seksualnej i zaniedbania.

Tabela 6 Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?		
Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	50%	2
mobbing	50%	2
przemoc ekonomiczna	25%	1
przemoc fizyczna	0%	0
przemoc seksualna	0%	0
zaniedbanie	0%	0
nie wiem	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Poniższa tabela prezentuje odpowiedzi dorosłych mieszkańców odnośnie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, iż respondenci doznali przemocy ze strony siostry, pracodawcy, nieznajomych, męża/żony, a także innych osób, wśród których wskazane zostały osoby publiczne opowiadające się przeciw pewnym grupom społecznym.

Tabela 7 Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

Kto stosował wobec Pana/i przemoc?		
Odpowiedź	%	Liczba odp.
siostra	25%	1
pracodawca	25%	1
nieznajomy/a	25%	1
inne osoby	25%	1
mąż/żona	25%	1
mama	0%	0
tata	0%	0
partner/partnerka	0%	0
kolega/koleżanka z pracy	0%	0

dziadkowie	0%	0
dziecko/dzieci	0%	0
brat	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na pytanie o miejsce doświadczenia przemocy odpowiedzi mieszkańców również były podzielone. 2 odpowiedzi respondentów wskazały, że miejscem, gdzie doświadczyli oni przemocy był dom, natomiast w przypadku 1 ankietowanego było to miejsce pracy, a w kolejnym miejsce publiczne. Wśród innych miejsc 1 badany mieszkaniec stwierdził, że do takiej sytuacji doszło w sklepie.

Tabela 8 Gdzie doświadczył/a Pan/i przemocy?

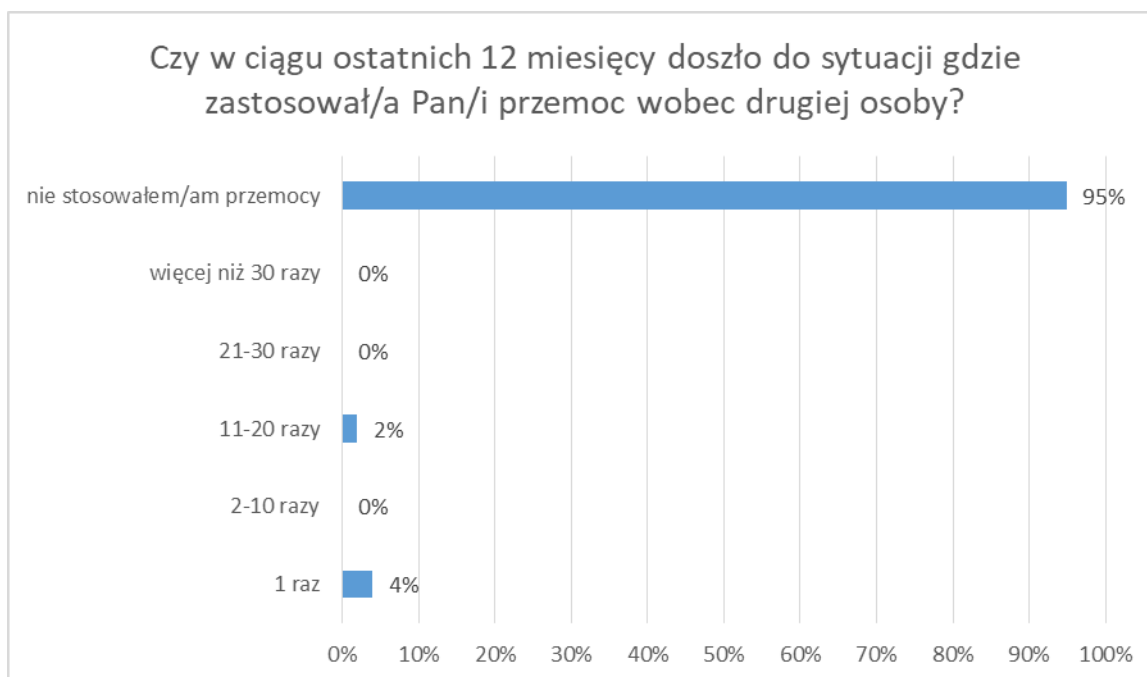
Gdzie doświadczył/a Pan/i przemocy?		
Odpowiedź	%	Liczba odp.
w domu	50%	2
w pracy	25%	1
w miejscu publicznym	25%	1
inne	25%	1
na uczelni	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy biorący udział w badaniu.

W kolejnej części badania podjęto próbę zdiagnozowania skali stosowanej przez ankietowanych przemocy. Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy przyznały się 3 osoby, czyli nieznacznie mniej, niż w przypadku doznawania przemocy – na pytanie „czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby” twierdzącej odpowiedzi udzieliło 5% ankietowanych. 4% respondentów wskazało, że miało to miejsce 1 raz, natomiast alarmujący jest fakt, że 2% badanych (1 osoba) przyznało, że jest to często przez nią praktykowane zachowanie i miało miejsce 11-20 razy.

Rysunek 3 Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy stosowali przemoc – 3 osoby.

W dalszej kolejności poprosiliśmy badanych mieszkańców o określenie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w trakcie 12 miesięcy poprzedzających badanie 2 osoby (67%) zastosowały przemoc psychiczną wobec innych, a jedna osoba nie jest pewna jaki rodzaj przemocy zastosowała wobec innych osób (33%). Żaden z respondentów nie stosował przemocy fizycznej, seksualnej, ekonomicznej oraz mobbingu i zaniedbania w stosunku do innych.

Tabela 9 Jakiego rodzaju przemocy Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Jakiego rodzaju przemocy Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?		
Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	67%	2
nie wiem	33%	1
przemoc ekonomiczna	0%	0
przemoc fizyczna	0%	0
przemoc seksualna	0%	0
zaniedbanie	0%	0
mobbing	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Mieszkańcy, którzy przyznali się do stosowania zachowań przemocowych w stosunku do innych przyznali, że były one ukierunkowane na ich dziecko/dzieci, męża/żonę, a także inne osoby, czyli swojego pracownika. Uzyskane w wyniki badań jednoznacznie wskazują, że problem przemocy w rodzinie, mimo, że w niedużej skali to jednak jest w Gminie Pogorzela obecny i wymaga podejmowania działań interwencyjnych oraz profilaktycznych.

Tabela 10 Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

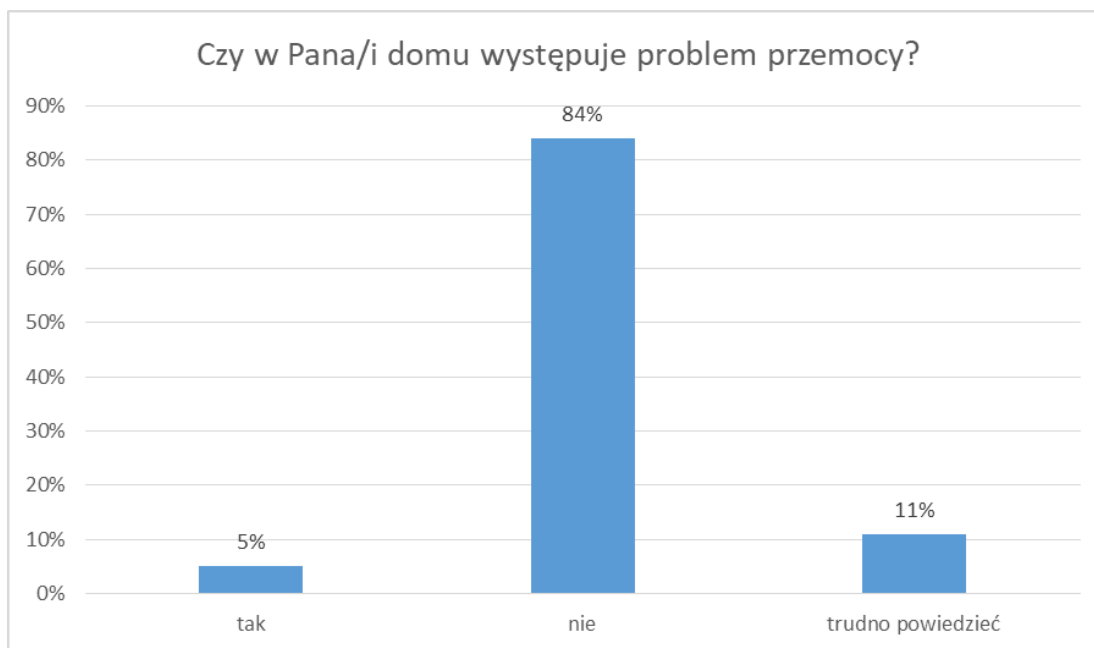
Kto stosował wobec Pana/i przemoc?		
Odpowiedź	%	Liczba odp.
dziecko/dzieci	33%	1
inne osoby	33%	1
mąż/żona	33%	1
rodzice	0%	0
rodzeństwo	0%	0
dziadkowie	0%	0
partner/partnerka	0%	0
kolega/koleżanka z pracy	0%	0
nieznajomy/a	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy biorący udział w badaniu.

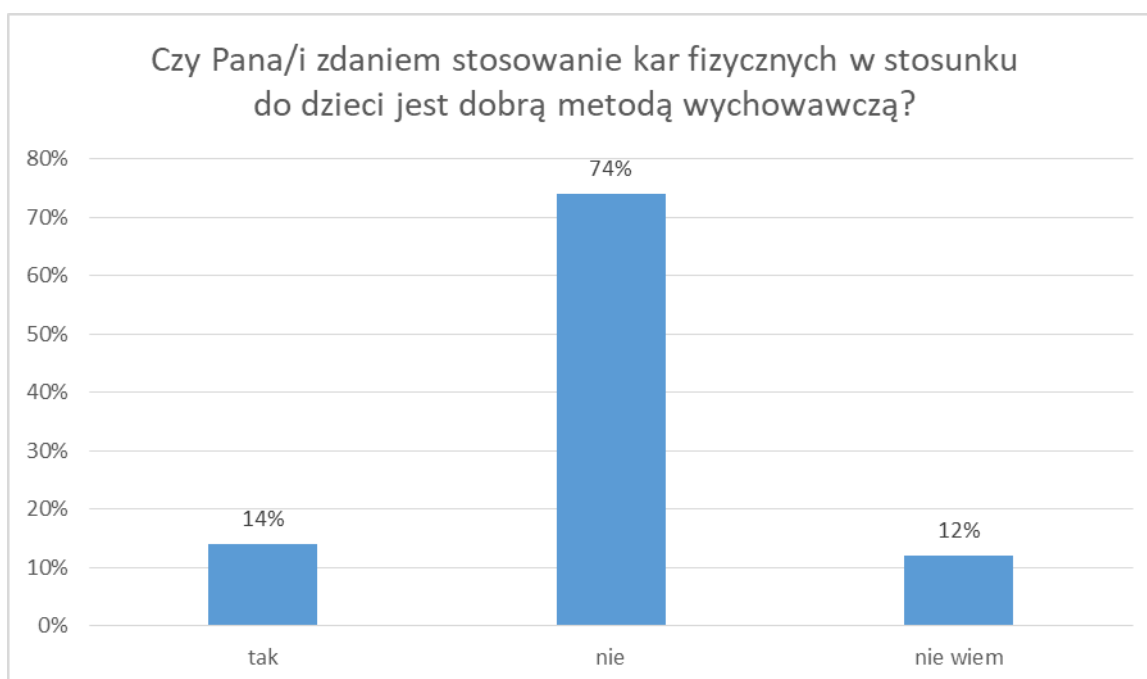
Odpowiedzi respondentów na następne pytanie pokazują aktualną skalę przemocy występującej wśród rodzin zamieszkujących Gminę Pogorzela. Pozytywny jest fakt, iż zdecydowana większość respondentów zaprzeczyła, aby w ich domach dochodziło do sytuacji przemocowych (84%). Niemniej, 11% ankietowanych nie potrafi jednoznacznie odnieść się do tego zagadnienia, a 5% stwierdziło, że problem przemocy jest obecny w ich domach.

Rysunek 4 Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy?

Ostatnią analizowaną w Diagnozie kwestią w obszarze przemocy jest opinia dorosłych mieszkańców gminy, na temat stosowania kar cielesnych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że część mieszkańców popiera taką metodę wychowawczą, na co wskazuje aż 14% odpowiedzi. Większość respondentów podało jednak, że nie toleruje przemocy skierowanej do dzieci jako metody wychowawczej (74%). Wysoki odsetek ankietowanych przyznał również, że nie ma w tym zakresie wiedzy.

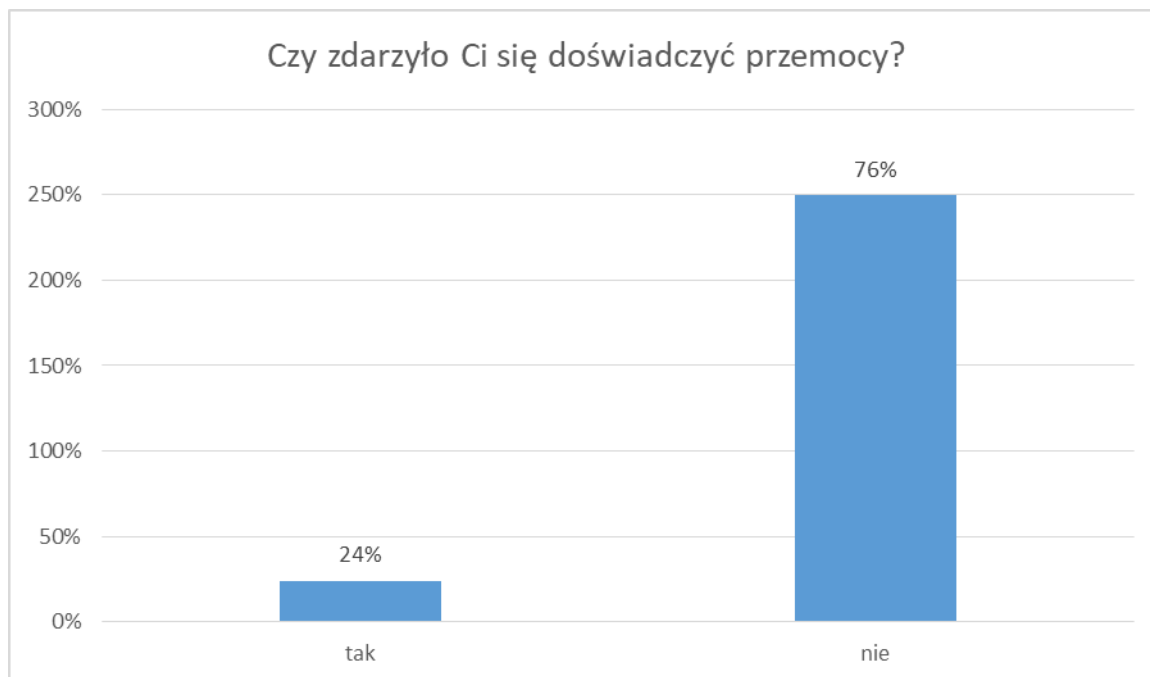
Rysunek 5 Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

5.2. Uczniowie – wyniki badań

Raport miał na celu również oszacowanie skali problemu przemocy wśród uczniów z Gminy Pogorzela. Zbadaniu poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, rówieśniczą jak i cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że co czwarty uczeń (24%) doświadczył w swoim życiu przemocy.

Rysunek 6 Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci uczniowie, którzy doświadczyli przemocy – 36 osób.

W celu zidentyfikowania charakteru i skali doznawanej przez uczniów przemocy zostali oni poproszeni o wskazanie zachowań przemocowych jakich doświadczyli. Głównym wnioskiem wynikającym z odpowiedzi respondentów jest powszechność przemocy psychicznej, której doświadczył niemal każdy uczeń udzielający odpowiedzi na to pytanie (33 osoby, tj. 94%). Ankietowani doznają również przemocy fizycznej (16 osób, tj. 46%) oraz zaniedbania (5 osób, tj. 14%). Wśród form przemocy, jakich doświadczają ankietowani uczniowie znalazła się również przemoc seksualna, na którą wskazał co 4 respondent spotykający się z przemocą ogółem (8 osób, tj. 23%). Z odpowiedzi uczniów wynika, że na terenie gminy dochodzi do szeregu różnych nagannych zachowań i są one powszechne, co warunkuje konieczność wdrożenia licznych działań profilaktycznych i interwencyjnych – zarówno w szkołach jak i w domach.

Tabela 11 Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?

Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?		
Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś cię przezywał, groził ci, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	94%	33
ktoś cię bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	46%	16
ktoś dotykał cię w miejsca, w które sobie tego nie życzyłeś/aś, ktoś mówił o twoim ciele w sposób który cię zawstydział itp.	23%	8
nie miałeś/aś zapewnionej opieki kiedy byłeś/aś chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów kiedy miałeś/aś problemy, dostawałeś/aś zbyt mało jedzenia dlatego przez dłuższy czas byłeś/aś głodny/a itp.	14%	5

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec ankietowanych uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi możemy stwierdzić, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony kolegów ze szkoły – przyznało to 19 osób, czyli 53%. Co trzeci respondent wskazał również na znajomych (12 osób, tj. 33%), a co piąty na rodzeństwo 19 osób (19%). Doświadczenie przemocy ze strony rodziców zadeklarowało łącznie 6 ankietowanych – 4 wskazało na tatę (11%), a 2 na mamę (6%). Co trzecia odpowiedź wskazywała na doznanie przemocy ze strony innych osób, wśród których uczniowie wymienili zarówno osoby im zupełnie obce, np. współpasażerów w pociągu i przypadkowych przechodniów, jak i innych członków najbliższej rodziny, m.in. dziadka, czy wujka. Należy podkreślić, że respondenci określili doświadczaną przez siebie przemoc również jako autoagresję.

Tabela 12 Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

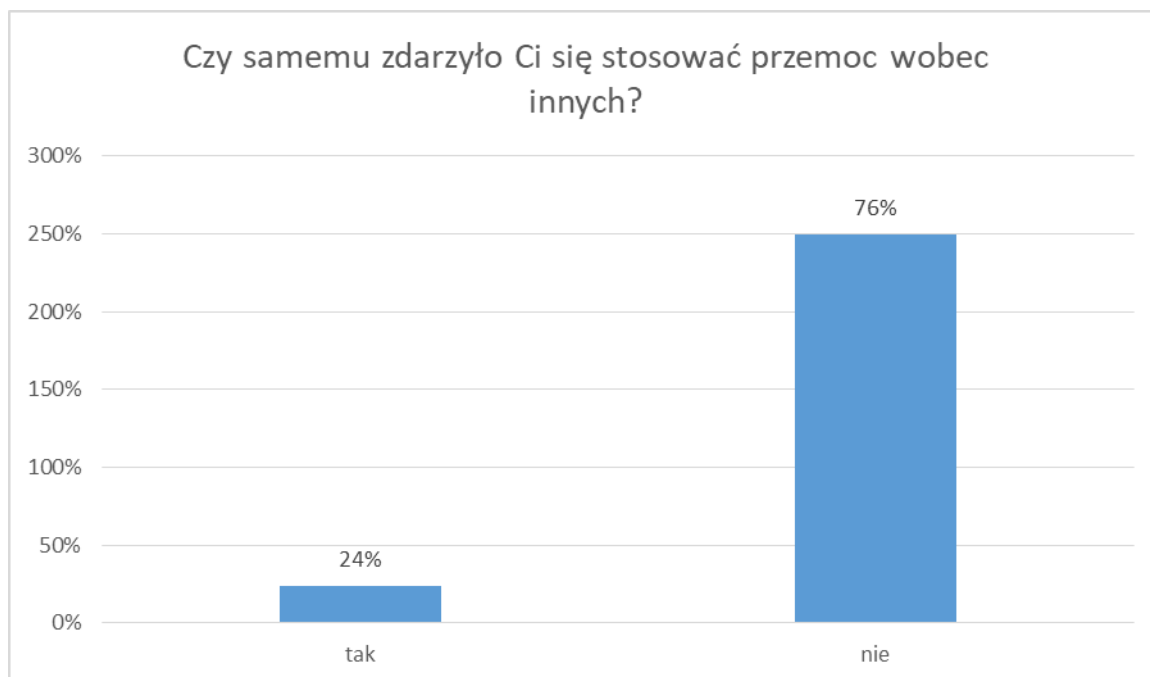
Kto stosował wobec Ciebie przemoc?		
Odpowiedź	%	Liczba odp.
koledzy ze szkoły	53%	19
znajomi	33%	12
inne osoby	31%	12
rodzeństwo	19%	7
tata	11%	4
mama	6%	2

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy uczniowie.

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali zapytani również o to, czy kiedykolwiek zdarzyło im się stosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania, podobnie jak w przypadku doświadczania przemocy, przyznał się co czwarty młody respondent (24%).

Rysunek 7 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci uczniowie, którzy stosowali przemoc wobec innych – 37 osób.

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj przemocy, który zastosowali wobec innych osób. Jak wynika z ich odpowiedzi, przemoc przybiera najczęściej formę fizyczną, co potwierdziło 26 respondentów (72%), niemniej na przemoc psychiczną wskazał niewiele mniejszy odsetek ankietowanych, tj. 67% (24 osoby). Podobnie jak w przypadku doświadczania przemocy, wśród uczniów dochodzi do nadużyć na tle seksualnym, o czym świadczą odpowiedzi 3 osób uczestniczących w badaniu (8%).

Tabela 13 Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś?

Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś?		
Odpowiedź	%	Liczba odp.
biłeś/aś kogoś, kopałeś/aś, szarpałeś/aś, dusiłeś/aś, popychałeś/aś, spoliczkowałeś/aś itp.	72%	26
przeżywałeś/aś kogoś, groziłeś/aś komuś, upokarzałeś/aś kogoś, straszyłeś/aś, wyśmiewałeś/aś itp.	62%	24
dotykałeś/aś kogoś w miejsca, w które sobie ta osoba tego nie życzył/a, mówiłeś/aś o czyimś ciele w sposób który ją zawstydział itp.	8%	3

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Zachowania przemocowe są kierowane wśród uczniów zazwyczaj do ich rówieśników (26 osób, tj. 70%). Co trzecia odpowiedź padła również na rodzeństwo (12 osób, tj. 32%), natomiast do przemocy wobec rodziców przyznał się 1 badany (3%). Na zastosowanie przemocy wobec innych osób wskazał co czwarty respondent (9 osób, tj. 24%). Uczniowie przyznali, że ich zachowania były często reakcją na postawę innych osób. W świetle odpowiedzi uczniów na to pytanie należy wskazać, że nie wszystkie z tych nagannych zachowań kierowane były do innych osób, ale również do zwierząt. Do sadyzmu w stosunku do zwierząt domowych przyznał się 1 respondent.

Tabela 14 Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

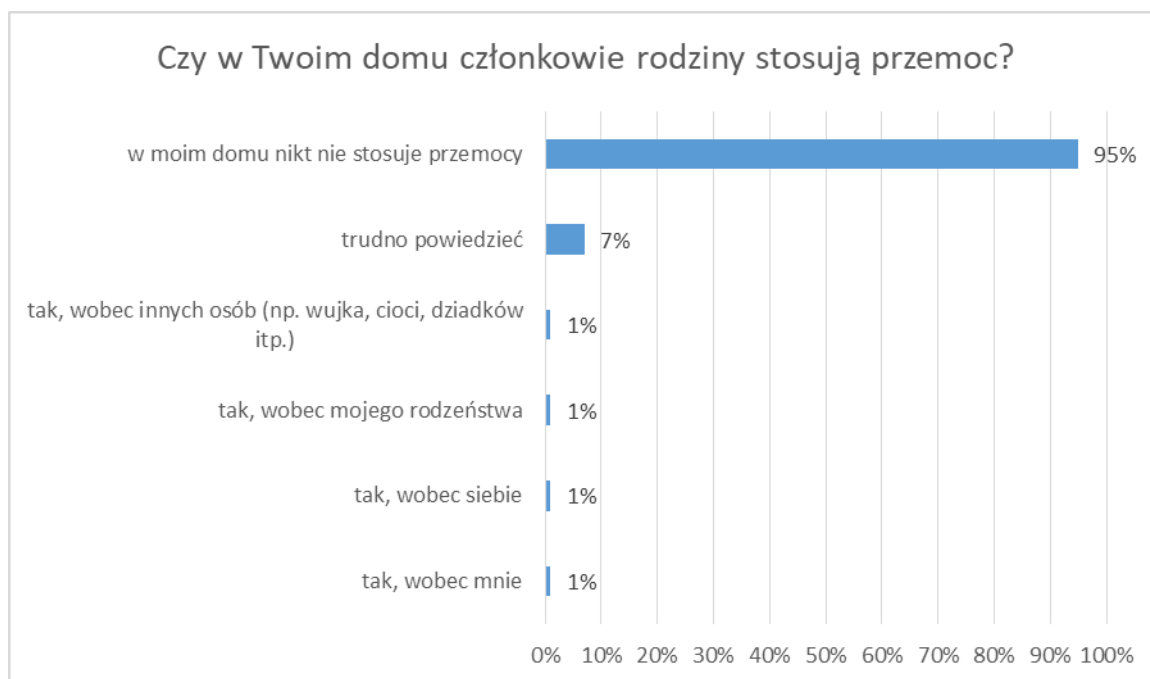
Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?		
Odpowiedź	%	Liczba odp.
wobec rówieśników	70%	26
wobec rodzeństwa	32%	12
innych osób	24%	9
wobec rodziców	3%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy uczniowie.

Z uzyskanych od ankietowanych odpowiedzi wynika, że do przemocy w rodzinie może dochodzić w 7% domów uczniów. Możemy zauważyć, że uczniowie mieli trudność w określeniu tego, czy w ich domu występuje przemoc, jednakże odpowiedzi wskazują, że zachowania przemocowe są kierowane w rodzinach ankietowanych wobec samych ankietowanych, ich rodzeństwa oraz innych osób, w tym dalszych członków rodziny, jak dziadkowie, czy wujostwo.

Rysunek 8 Czy w Twoim domu członkowie rodziny stosują przemoc?

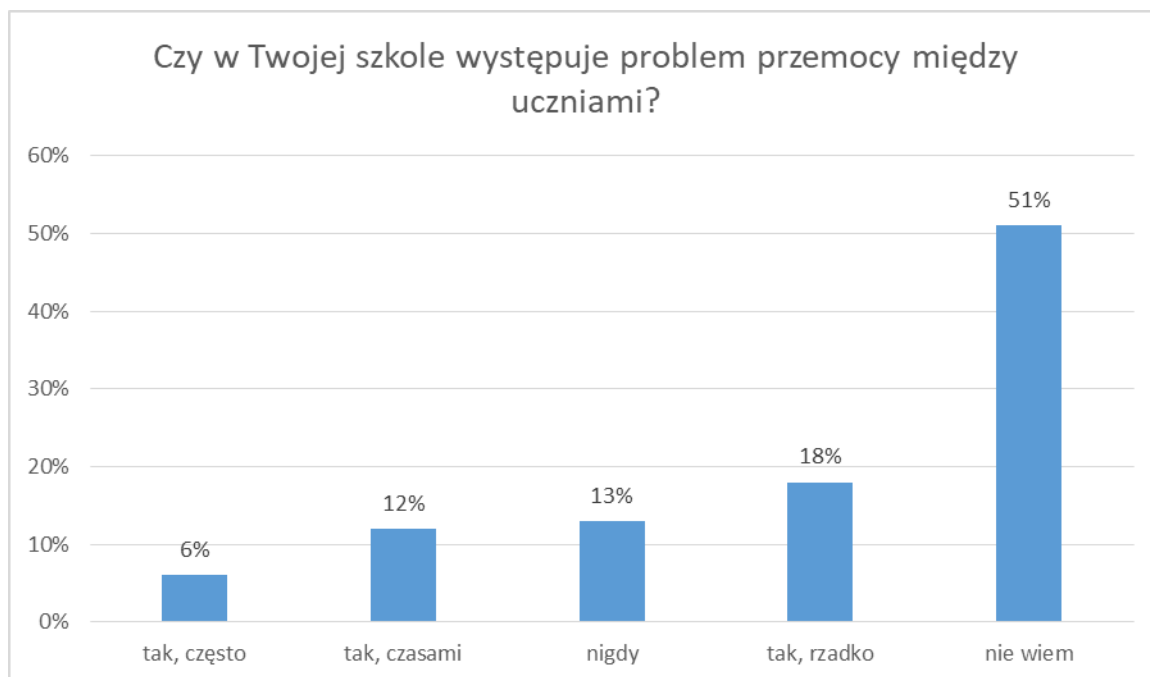

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Uczniowie poproszeni zostali w badaniu o subiektywne określenie skali przemocy w swojej szkole. Aż połowa respondentów nie potrafiła jednoznacznie odnieść się do badanej

kwestii (51%), jednakże zdaniem zaledwie 13% takie zjawisko w ogóle nie występuje w szkole, w której się uczy. Znaczący odsetek uczniów zadeklarował występowanie przemocy w szkole (36%), a z ich odpowiedzi wynika, iż do takich sytuacji dochodzi często (6%), czasami (12%) lub rzadko (18%).

Rysunek 9 Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

5.3. Podsumowanie badań

Poniższe dane pochodzą z Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Pogorzela. Badania przeprowadzane były w 2020/2021 roku.

Skala przemocy	
Dorośli mieszkańcy	Uczniowie
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Analiza wyników przeprowadzonego pod kątem przemocy w rodzinie badania pozwala stwierdzić, iż problem ten dotyczy widocznej liczby rodzin z terenu Gminy Pogorzela. Jego obecność wymaga podjęcia działań profilaktycznych, bieżącego monitorowania skali oraz podejmowania działań interwencyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ W świetle uzyskanych odpowiedzi należy stwierdzić, że przemoc jest powszechnym problemem wśród uczniów z Gminy Pogorzela. Doświadczył jej kiedykolwiek w życiu co czwarty ankietowany (24%). ▶ Przemoc stosowana jest przez taki sam odsetek uczniów co w przypadku jej

- ▶ Znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu zadeklarował niemal co piąty mieszkaniec gminy biorący udział w badaniu, tj. 18%.
- ▶ Bazując na uzyskanych wynikach można stwierdzić, że problemu przemocy doświadczyła i stosowała kiedykolwiek w życiu niewielka część dorosłych mieszkańców. Przemocy doznało 7% respondentów, natomiast stosowało ją 5%.
- ▶ Z zebranych danych wynika, iż mieszkańcy gminy najczęściej doświadczają przemocy psychicznej oraz mobbingu (50% spośród tych, którzy doświadczyli przemocy).
- ▶ W ankiecie pojawiło się również pytanie o osoby stosujące przemoc. Okazało się, że mieszkańcy gminy doświadczają przemocy ze strony osób będących ich najbliższymi członkami rodziny, pracodawców oraz nieznajomych, a do takich sytuacji dochodzi najczęściej w domu lub miejscu pracy.
- ▶ W przypadku stosowania przemocy przez ankietowanych najpowszechniejszą formą była również przemoc psychiczna (67% spośród tych, którzy zastosowali przemoc).
- ▶ Respondenci podali, iż osobami do których kierują zachowania przemocowe są ich dziecko/dzieci, mąż/żona oraz inne osoby.

Stosowanie kar fizycznych wobec dzieci:

- ▶ Analiza materiału badawczego pod kątem stosowania kar fizycznych wobec dzieci

doświadczenia. Do zachowań przemocowych przyznało się 24% uczniów.

- ▶ Niemal każda z osób, która doznała przemocy spotkała się z przemocą fizyczną (94% spośród tych, którzy zadeklarowali doznanie przemocy). Jednocześnie należy zwrócić szczególną uwagę na wysoki udział osób, które doświadczyły przemocy psychicznej (23%) oraz seksualnej (23%). Uczniowie przyznali w badaniu również, że byli zaniedbywani (14%).
- ▶ W przypadku stosowania przemocy przez dzieci i młodzież najczęstszym rodzajem jest przemoc fizyczna (72% spośród tych, którzy zadeklarowali stosowanie przemocy) oraz psychiczna (67%). Uczniowie potwierdzili również, że dopuszczali się do przemocy seksualnej wobec innych osób (8%).

Przemoc rówieśnicza

- ▶ Z przeprowadzonego wśród uczniów badania ankietowego wynika, że większość respondentów doświadczyło przemocy ze strony kolegów ze szkoły (53% spośród tych, którzy zadeklarowali doświadczenie przemocy). Znaczna ilość odpowiedzi padła również na znajomych (33%).
- ▶ Podobnie sytuacja wygląda jeśli chodzi o stosowanie przemocy – aż 70% ankietowanych (spośród tych, którzy zadeklarowali stosowanie przemocy) przyznało, że stosowało ją wobec swoich rówieśników.

pozwała zauważyć, że alarmująco duża część mieszkańców biorących udział w badaniu nie wie, czy jest to dobra metoda wychowawcza, czy też nie lub ma do niej pozytywny stosunek (26%). Należy wziąć to pod uwagę podczas projektowania działań profilaktycznych wśród dorosłej części lokalnej społeczności.

- ▶ Do zastosowania przemocy wobec dziecka/dzieci przyznało się 2% badanych (spośród całej próby badawczej, tj. 57 osób).

- ▶ Na podstawie deklaracji badanych możemy stwierdzić, że problem przemocy w szkole jest obecny w Gminie Pogorzela – w swojej szkole dostrzega ją co trzeci uczeń (36%), a 6% ankietowanych stwierdziło, że do takich sytuacji dochodzi często.

Przemoc domowa

- ▶ Wśród uczniów biorących udział w badaniu byli również tacy, którzy zadeklarowali doznanie przemocy ze strony mamy lub taty, i stanowią oni widoczną część ankietowanych (3% spośród całej próby badawczej, tj. 152 osób).
- ▶ Wyniki badań wskazują na możliwość występowania przemocy w aż 4% domów respondentów – taki odsetek badanych stwierdził bowiem, że przemoc jest stosowana wobec nich, rodzeństwa oraz członków ich rodzin (wujka, cioci, dziadków itp.), a 7% uczniów miało trudności w określeniu, czy sytuację w swojej rodzinie może uznać za przemocową.

Cyberprzemoc

- ▶ Z przeprowadzonego wśród uczniów z Gminy Pogorzela badania, wyłania się obraz znacznej części respondentów deklarujących doświadczenie cyberprzemocy, bowiem przyznał to co trzeci ankietowany (35%), a 14% zadeklarowało stosowanie jej.
- ▶ Najczęściej doznawanym rodzajem cyberprzemocy okazało się wyzywanie (22%), natomiast na drugim miejscu pod tym

	<p>względem znalazło się ośmieszanie/poniżanie.</p> <p>► W przypadku stosowania cyberprzemocy wobec innych osób najpopularniejszym zachowaniem również jest wyzywanie, do którego przyznało się 13% badanych, natomiast do ośmieszania/poniżania – 5%.</p>
<p>Analizując uzyskane w tym obszarze wyniki badań można stwierdzić, że problem przemocy występuje na stosunkowo niskim poziomie. Niepokojące i warte uwagi jest jednak to, że część dorosłych mieszkańców Gminy Pogorzela, nie jest świadoma negatywnego wpływu stosowania kar fizycznych na dzieci i ocenia je pozytywnie jako metodę wychowawczą, a do zachowań przemocowych dochodzi przede wszystkim w gronie osób spokrewnionych i w miejscu pracy.</p>	<p>Analizując odpowiedzi uczniów na zagadnienia dotyczące przemocy w ich środowisku szkolnym i rodzinnym możemy stwierdzić, że problem przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy występuje na alarmującym poziomie i należy podjąć działania profilaktyczne – znaczna część uczniów zadeklarowała bowiem doświadczenie przemocy ze strony kolegów ze szkoły, stosowanie jej wobec rówieśników, doznanie cyberprzemocy oraz występowanie tego problemu w swojej szkole. Uczniowie zadeklarowali również doświadczenie przemocy w swoim domu, a część z odpowiedzi wskazuje na problem zaniedbywania dzieci przez swoich opiekunów. Ponadto uczniowie wskazali na problem przemocy seksualnej, którego doświadczają ze strony zarówno swoich rówieśników jak i członków rodziny.</p>

Rozdział VI.

Analiza SWOT

SWOT to akronim angielskich słów: *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse), *threats* (zagrożenia). W przypadku niniejszego Programu analiza SWOT posłuży jako próba zweryfikowania możliwości, a także ograniczeń – jakimi dysponuje Gmina Pogorzela. Poniższe dane zostały zebrane dzięki danym zastanym pochodzącym od Gminy Pogorzela, a także diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Pogorzela.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▶ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, ▶ funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, ▶ działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ▶ znajomość środowiska społecznego poprzez diagnozowanie środowiska lokalnego oraz monitorowanie rodzin, osób potrzebujących pomocy, ▶ współpracowanie z organizacjami pozarządowymi, do których należą: <ul style="list-style-type: none"> → 9 Ochotniczych Straży Pożarnych, → Towarzystwo Osób Niepełnosprawnych w Pogorzeli, → Stowarzyszenie „Łaciata Wieś”, → Akademia Talentów, → Stowarzyszenie „Nowoczesna Szkoła”, → Stowarzyszenie Przedsiębiorców Ziemi Pogorzelskiej, 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ zjawisko przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy (42% badanych dorosłych mieszkańców uważa, że picie alkoholu przez kobietę w ciąży nie wpływa na rozwój dziecka; 14% osób badanych uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą), ▶ występująca przemoc w środowisku lokalnym (18% badanych dorosłych mieszkańców zna kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu, 16% tego nie wie), ▶ kilkugodzinne codzienne spędzanie czasu przy urządzeniach elektronicznych zarówno przez dorosłych mieszkańców jak i młodzież (na korzystaniu z Internetu powyżej 6 godzin poświęca 38% uczniów),

<ul style="list-style-type: none"> → Stowarzyszenie Pogorzelskie Towarzystwo Kulturalne, → Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” przy ZSOiZ w Pogorzeli, → Ludowy Zespół Sportowy „LEW” Pogorzela. ▶ działalność Młodzieżowej Świetlicy Środowiskowej, ▶ działalność Klubu Seniora w Pogorzeli, ▶ działalność: Bonifratskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Piaskach i Specjalistycznego Ośrodek Wsparcia w Zdunach, Środowiskowego Domu Samopomocy w Gostyniu, Warsztatu Terapii Zajęciowej w Piaskach. ▶ wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”, ▶ 96% badanych uczniów nigdy nie zażywało środków psychoaktywnych, ▶ w większości badani uczniowie twierdzą, że znają negatywne konsekwencje związane z zażywaniem alkoholu, narkotyków, dopalaczy i papierosów, ▶ 95% uczniów twierdzi, że w domu członkowie rodziny nie stosują przemocy, ▶ 65% badanych dorosłych wie, gdzie szukać pomocy w razie problemów, 21% wie jak znaleźć takie informacje, 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ łatwość w dostaniu alkoholu przez młodzież (39% badanych uczniów (mająca już kontakt z alkoholem) zapytanych o to, skąd dostali alkohol twierdzą, że sami go kupili), ▶ powszechność przemocy psychicznej, której doświadczył niemal każdy uczeń (33 osoby, tj. 94%). Ankietowani doznają również przemocy fizycznej (16 osób, tj. 46%) oraz zaniedbania (5 osób, tj. 14%); ▶ pojawiająca się przemoc seksualna, na którą wskazał co 4 respondent spotykający się z przemocą ogółem (8 osób, tj. 23%), ▶ 40% uczniów nigdy nie uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych, a negatywnie ocenia je co piąty badany (20%), twierdząc że były nieciekawe i nie wniosły nic nowego,
---	--

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▶ zmiana postaw społecznych, ▶ zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat przeciwdziałania uzależnień i przemocy domowej, ▶ zmniejszenie intensywności sięgania po używki przez dzieci i młodzież, ▶ możliwość realizowania programów profilaktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz przeciwdziałania cyberprzemocy, ▶ możliwość kształcenia kadry służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz cyberprzemocy, 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ nie zmieniające się istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dot. przemocy, ▶ przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy domowej, ▶ niechęć do współpracy osób doświadczających przemocy domowej, ▶ poczucie bezsilności wśród osób pracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy, a w tym możliwość wypalenia zawodowego wśród pracowników, ▶ uzależnienia m.in. od alkoholu wpływające na występowanie przemocy domowej, ▶ słabnięcie więzi rodzinnej, umiejętności komunikacyjnych, rozwiązywania konfliktów poprzez spędzanie czasu w sieci, przed ekranem urządzeń elektronicznych,

Rozdział VII.

Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pogorzela na lata 2023 – 2026 skierowany jest do:

- ▶ społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- ▶ osób dotkniętych przemocą domową,
- ▶ osób stosujących przemoc domową,
- ▶ świadków przemocy domowej,
- ▶ służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz cyberprzemocy.

Rozdział VIII.

Realizatorzy Programu

Realizatorami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pogorzela na lata 2023 – 2026 są:

- ▶ Urząd Miejski,
- ▶ Rada Miejska,
- ▶ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ▶ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ▶ Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- ▶ Punkt Konsultacyjny,
- ▶ Sąd Rejonowy,
- ▶ Prokuratura Rejonowa,
- ▶ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej,
- ▶ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- ▶ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- ▶ organizacje pozarządowe,
- ▶ Posterunek Policji w Borku Wlkp.,
- ▶ placówki oświatowe i świetlice.

Rozdział IX.

Cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pogorzela

Głównym celem wyznaczonym w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pogorzela na lata 2023 – 2026 jest: *przeciwdziałanie przemocy domowej*, wsparcie osób doznających przemocy domowej oraz osób zagrożonych przemocą domową, a także efektywne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Zadania w Programie mają charakter ciągły, przeznaczone na realizację w latach 2023 – 2026, bądź jeśli wystąpi niezbędna konieczność ich wykonania.

	Cele szczegółowe	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Zapewnienie pomocy i ochrony osób dotkniętych przemocą domową	<ul style="list-style-type: none">▶ zapewnienie pracy socjalnej z rodziną,▶ udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz schronienia ofiarom przemocy domowej,▶ informowanie o istniejących grupach wsparcia dla osób doświadczających przemocy na terenie powiatu gostyńskiego.▶ udzielanie informacji na temat instytucji wspierających osoby dotknięte przemocą domową,▶ realizowanie procedury „Niebieskie Karty”,	<ul style="list-style-type: none">▶ liczba założonych Kart w ramach procedury „Niebieskie Karty”,▶ liczba przeprowadzonej pomocy/porad,▶ liczba osób korzystająca z pomocy/porad,▶ liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w postaci pracy socjalnej.

2.	Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową	<ul style="list-style-type: none"> ▶ informowanie osób stosujących przemoc domową o możliwości skorzystania z programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych, ▶ podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc domową w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania, ▶ monitorowanie osób stosujących przemoc domową po zakończonym udziale w programie korekcyjno-edukacyjnym oraz w programie psychologiczno-terapeutycznych, ▶ informowanie osób stosujących przemoc domową o odpowiedzialności za wykroczenie, w sytuacji niestosowania się jej do skierowania udziału w programie. 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ liczba zorganizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych, ▶ liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programach psychologiczno-terapeutycznych, ▶ liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny oraz program psychologiczno-terapeutyczny, ▶ liczba zatrzymanych osób doznających przemocy domowej,
3.	Monitorowanie i rozpoznawanie skali zjawiska przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> ▶ prowadzenie badań nad zjawiskiem przemocy i występowania przemocy w Gminie Pogorzela, 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ liczba opracowanych raportów dotyczących monitoringu

			zjawiska przemocy domowej,
4.	Podniesienie świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy	<ul style="list-style-type: none"> ▶ uczestniczenie w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych, które m.in.: <ul style="list-style-type: none"> → obalają stereotypy na temat przemocy domowej, usprawiedliwiające jej stosowanie; → promują metody wychowawcze bez użycia przemocy (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy) i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, ▶ prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych w klasach, m.in z zakresu: <ul style="list-style-type: none"> → cyberprzemocy, → doskonalenia umiejętności radzenia sobie ze stresem, → wzmacniania poczucia własnej wartości, → rozwijania umiejętności asertywnego zachowania się, 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ liczba ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych, ▶ liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, ▶ liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w warsztatach, programach profilaktycznych, ▶ liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjnych wśród mieszkańców, ▶ liczba zorganizowanych działań dla społeczności lokalnej (w tym dla rodziców),

		<ul style="list-style-type: none"> → trening empatii (ćwiczenia w wyobrażaniu sobie przeżyć i emocji osób doznających przemocy), → trening atrybucji (ćwiczenia w wyjaśnianiu przyczyn zachowań konfliktowych z punktu widzenia drugiej osoby), → symulacje doświadczenia (inscenizowanie różnych sytuacji, aby uczniowie mogli przeżyć i zrozumieć uczucia i działania innych osób). <ul style="list-style-type: none"> ▶ realizowanie w szkołach programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (m.in. Archipelag Skarbów) ▶ edukowanie społeczności lokalnej na temat przemocy domowej (w tym.: psychicznej, fizycznej, ekonomicznej, seksualnej, zaniedbania oraz cyberprzemocy) poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych, organizowanie pogadanek, 	
--	--	--	--

		<p>prelekcji na temat zjawiska przemocy i jego przeciwdziałania,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej (w postaci ulotek, czy też umieszczenie informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy), 	
5.	<p>Współpracowanie podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ zmobilizowanie stowarzyszeń, instytucji, różnych organizacji do współpracy przy przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz cyberprzemocy, 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ liczba podmiotów współpracujących przy realizacji niniejszego Programu,
6.	<p>Podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb, podejmujących działania na rzecz rodzin dotkniętych przemocą domową, ▶ zapewnienie dostępu pracownikom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury, materiałów edukacyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ liczba przeprowadzonych szkoleń dla przedstawicieli służb, ▶ liczba zakupionych materiałów edukacyjnych dla pracowników pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej

Rozdział X.

Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Badanie efektywności wdrożenia programu realizowane będzie w dwóch fazach – na początku i na końcu danego roku kalendarzowego w okresie obowiązywania programu. Badania o charakterze ilościowym zostaną uzupełnione osobistą narracją członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przedstawicieli podmiotów uczestniczących w realizacji programu. Zebrane w ten sposób informacje zostaną włączone do rocznego sprawozdania z realizacji programu, a następnie zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. Ewaluacji programu będzie dokonywał zespół monitorujący.

Zakładane rezultaty:

- ▶ zmiana postaw społeczności lokalnej,
- ▶ zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w problematykę dotyczącą przeciwdziałania przemocy,
- ▶ pogłębienie wiedzy z zakresu poznania skutków stosowania przemocy domowej poprzez profilaktykę i edukację dzieci, młodzieży i dorosłych,
- ▶ stosowanie przez rodziców metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- ▶ rozpowszechnienie informacji a przez to umożliwienie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doświadczających przemocy,
- ▶ pogłębienie wiedzy, niezbędnych umiejętności przez osoby, zajmujące się profesjonalnie pomocą osobom doznającym przemocy oraz osobom stosującym przemoc domową,
- ▶ udzielanie profesjonalnej pomocy sprawcom przemocy w rodzinie (poprzez udział m.in. w programach edukacyjno-korekcyjnych),
- ▶ zmniejszenie liczby przypadków zjawiska przemocy domowej.

Rozdział XI.

Finansowanie Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej

Środki finansowe na realizację działań określonych w niniejszym Programie będą pochodzić głównie z budżetu samorządowego (miasta, powiatu, województwa) i centralnego oraz środki z funduszy pomocowych, Unii Europejskiej.

Rozdział XII.

Lista rysunków

Rysunek 1 Czy zna Pan/Pani kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?.....	17
Rysunek 2 Czy zdarzyło się panu/i doświadczyć przemocy w trakcie ostatnich 12 miesięcy?	18
Rysunek 3 Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby?	21
Rysunek 4 Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy?	23
Rysunek 5 Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?	23
Rysunek 6 Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?	24
Rysunek 7 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?	26
Rysunek 8 Czy w Twoim domu członkowie rodziny stosują przemoc?	28
Rysunek 9 Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?	29

Rozdział XII.

Lista tabel

Tabela 1 Dane Posterunku Policji dotyczące przemocy w rodzinie na terenie Gminy Pogorzela w latach 2020 – 2022	13
Tabela 2 Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych	13
Tabela 3 Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową 2020 - 2022	14
Tabela 4 Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Pogorzela w latach 2020 – 2022	15
Tabela 5 Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego Przeciw Przemocy w Rodzinie w latach 2020 – 2022	15
Tabela 6 Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	19
Tabela 7 Kto stosował wobec Pana/i przemoc?	19
Tabela 8 Gdzie doświadczył/a Pan/i przemocy?	20
Tabela 9 Jakiego rodzaju przemocy Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?	21
Tabela 10 Kto stosował wobec Pana/i przemoc?	22
Tabela 11 Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?	25
Tabela 12 Kto stosował wobec Ciebie przemoc?	26
Tabela 13 Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś?	27
Tabela 14 Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?	28

UZASADNIENIE

Zgodnie art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Wobec powyższego Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Pogorzela na lata 2023- 2026 jest kontynuacją realizacji programu na lata 2018- 2022.

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej, wsparcie osób doznających przemocy domowej oraz osób zagrożonych przemocą domową, a także efektywne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową.

Powyższy cel realizowany będzie poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego przy udziale przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Realizacja programu w efekcie zakłada, wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, skuteczność i wczesne wykrywanie zjawiska przemocy, a także wzmocni zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy.

Wobec powyższego podjęcie ww. uchwały jest celowe i uzasadnione.